

Centar za istraživanje i promicanje najboljih zdravstvenih praksi

Istraživanje i vrednovanje najboljih institucija, procesa, tehnologija i praksi u hrvatskom zdravstvu umjesto samoreklamerstva bez stručne podloge, cilj je programa Centra za istraživanje i promicanje najboljih zdravstvenih praksi Medicinskog fakulteta sa sjedištem na Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“. Riječ je o jedinstvenom Centru koji će, osim stvaranja ekonomski održivog dostupnog i socijalno pravednog zdravstvenog sustava, promovirati najbolje prakse hrvatskog zdravstva u Hrvatskoj i svijetu.

Ovaj neovisan Centar pokrenut je s ciljem stvaranja novih ideja te promicanja, učenja i organiziranja sustava kvalitete u zdravstvu, a između ostaloga bavit će se istraživanjem ishoda zdravstvenih intervencija te razvojem i primjenom metodologije i alata podatkovne znanosti u području medicine i zdravstva. Skupu je prisustvovalo preko 150 suradnika i partnera Centra. Stručna voditeljica programa skupa bila je doc. dr. sc. Tea Vukušić Rukavina, voditeljica Odjela za istraživanje ishoda zdravstvenih intervencija.

Program je obuhvatio teme poput: Zašto centar za istraživanje i promicanje najboljih praksi; Primjena istraživanja i partnerstva u zdravstvenom sustavu; Komunikacija, diseminacija i umrežavanje. Na kraju skupa predstavljeni su odabrani primjeri zdravstvenih praksi. Promociji je prethodila Osnivačka sjednica Znanstvenog savjeta Centra te sastanak sa Stručno-znanstvenim savjetom Centra. U Savjetu Centra, koji će se baviti evaluacijom temeljenom na provjerenoj međunarodnoj metodologiji, vodeći su stručnjaci medicinskih fakulteta, klinika, javnog zdravstva te vodećih tehnoloških, farmaceutskih i konzultantskih kompanija.

U prvome dijelu programa, nakon izlaganja prof. dr. sc. Stjepana Oreškovića o ciljevima, metodama i sadržaju rada Centra za bolje zdravstvo, kvalitetniju medicinu i najbolje prakse, uz pozdrav brojnim sudionicima, osvrt na važnost i očekivanja od Centra dali su: ravnateljica Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ prof. dr. sc. Mirjana Kujundžić Tiljak, dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Marijan Klarica, ravnatelj Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo doc. dr. sc. Krunoslav Capak, dopredsjednica Hrvatske liječničke komore dr. Ada Barić Grgurević, predsjednica Odbora za zdravstvo Gradske skupštine Grada Zagreba prof. dr. sc. Ana Stavljenić Rukavina, predsjednica Saborskog odbora za zdravstvo i socijalnu politiku

dr. sc. Ines Strenja, pročelnik Gradskog ureda za zdravstvo Grada Zagreba dr. sc. Vjekoslav Jeleč i ministar zdravstva RH prof. dr. sc. Milan Kujundžić.

Profesor Marijan Klarica rekao je kako Medicinski fakultet danas ima 45 klinika, 14 kliničkih zavoda i više od 140 nacionalnih referentnih centara, koji su ispunili zahtjevne kriterije da bi to postali, a nada se da će se radom Centra oni podići na još višu razinu.

Prof. dr. sc. Mirjana Kujundžić Tiljak govorila je o beskompromisnom zalaganju za uspostavu standarda kvalitete u javnom zdravstvu primjenom podatkovnih znanosti, oslanjanjem na provjerljive činjenice i primjenom statističkih i epidemioloških metoda analize. Upravo takav pristup odlika je modernog javnog zdravstva 21 stoljeća.

Vjerujemo kako u Hrvatskoj postoji jako puno primjera izvrsnih praksi te neke koje su kvalitetom na svjetskoj razini, ali nemamo sposobnost uočavanja onoga što je dobro i primjene tih dobrih praksi na organizirani način. Istodobno, u Hrvatskoj postoji jako puno samoreklamerstva, slučajeva gdje se ljudi predstavljaju kao svjetski stručnjaci a da za to nema nikakve podloge, rekao je na predstavljanju voditelj i predsjednik Savjeta Centra Stjepan Orešković. Cilj nam je da ono što je kvalitetno u hrvatskom zdravstvu dobije pečat provjerenog, istaknuo je. Sljedeće godine imat ćemo

Skup su otvorili (slike slijeva): prof. dr. sc. Marijan Klarica, prof. dr. sc. Milan Kujundžić i prof. dr. sc. Mirjana Kujundžić Tiljak

izbor i analizu nekoliko institucija – domova zdravlja, općih bolnica, ordinacija obiteljske medicine, a primjenjivat ćemo u svijetu provjerenu metodologiju kojom se procjenjuje kvaliteta, najavio je Orešković. Centar će se baviti vrednovanjem zdravstvenih tehnologija, ishoda zdravstvenih intervencija, istraživanjem medicinske i zdravstvene prakse utemeljene na dokazima te razvojem i primjenom podatkovne znanosti u području medicine i zdravstva.

Osnivanje Centra za istraživanje i promicanje najboljih zdravstvenih praksi pozdravio je i ministar zdravstva prof. dr. sc. Milan Kujundžić naglasivši kako je važno da on bude neovisan, temeljen na pravilima struke i znanosti te da svoj rad temelji na dokazima. *Velika većina zdravstvenih djelatnika u Hrvatskoj funkcionira na vrlo visokoj znanstvenoj, stručnoj, kliničkoj i etičkoj osnovi, a svakodnevno gledamo kako ispadi ili slabosti pojedina bivaju gurnuti u prvi plan kao da samo oni postoje*, rekao je Kujundžić. Centar će valorizirati ono što se događa u zdravstvenom sustavu te će biti manje paušalnih i iz interesa plasiranih dezinformacija koje dolaze u medije, istaknuo je ministar Kujundžić.

Globalne projekte Centra i suradnju sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom prikazali su prof. dr. sc. Hrvoje Tiljak, predsjednik Stručno-znanstvenog vijeća Centra i ujedno glavni istraživač na projektu GRAND Fondacije, prof. dr. sc. Ivana Božičević, doc. dr. sc. Milan Milošević i prof. dr. sc. Antoinette Kaić-Rak. Raspravu na ovu temu moderirala je doc. dr. sc. Slavica Sović, voditeljica Odjela za metodološku ekspertizu i podatkovne znanosti.

Prof. dr. sc. Aleksandar Džakula, voditelj Odjela za unapređenje organizacije i upravljanja u zdravstvenom sustavu moderirao je raspravu o primjeni istraživanja i partnerstva u zdravstvenom sustavu u kojoj je prikazana suradnja Centra sa institucijama i projektima u Hrvatskoj, Sloveniji i Federaciji BiH. Prof. dr. sc. Ana Borovečki govorila je o aktivnostima Centra u razvoju komunikacije, diseminaciji ideja dobre prakse te planovima za nacionalno, regionalno, Europsko i globalno umrežavanje.

Skup je završio Okruglim stolom na kojem se raspravljalo o odabranim pri-

Sudionici sjednice Savjeta Centra

Skup je održan u prepunoj dvorani A Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

mjerima dobre prakse, a moderator je bila doc. dr. sc. Zlata Ožvačić Adžić, voditeljica Odjela za razvoj i implementaciju modela i instrumenata za upravljanje kvalitetom u zdravstvenoj zaštiti.

U predstavljanju odabranih primjera dobre prakse voditelj programa udruge HUHIV predstavio je *CheckPoint Zagreb* – izvaninstitucionalni centar za zdravlje i edukaciju mladih, kao primjer pozitivnog sudjelovanja nevladine organizacije u zdravstvenoj zaštiti populacije. Ovaj primjer dobre prakse nedavno je priznat

i naveden u Zborniku dobrih praksi Europskog ureda Svjetske zdravstvene organizacije i Javnozdravstvenim smjernicama testiranja na HIV, hepatitis B i C Europskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti temeljem znanstvenih preporuka. Primjer ističe sinergiju ključnih dionika u zdravstvu i društvene zajednice, odnosno viziju zdravog društva koja kombinira pripremljen, proaktivan i efektivan zdravstveni sustav s informiranom i aktiviranom društvenom zajednicom.

Stjepan Orešković

Profil, ciljevi i sadržaj rada Centra

Centar se osniva za obavljanje multidisciplinarnog znanstvenog istraživanja zdravstvenih struktura, tehnologija, procesa i ishoda s ciljem promicanja, učenja i organiziranja sustava kvalitete u zdravstvu koji koristi primjere najboljih zdravstvenih praksi. Promicanje najboljih praksi odvijat će se kroz specifične istraživačke i obrazovne djelatnosti, interfakultetsku i međusveučilišnu nastavu te seminare i znanstvene konferencije iz znanstvenog područja Biomedicine i zdravstva, znanstvenih polja: temeljne medicinske znanosti, kliničke medicinske znanosti i javno zdravstvo i zdravstvena zaštita. Centar će u svojem operativnom djelovanju biti usmjeren i na razvoj modela zdravstvene politike te izradu i primjenu alata i dokumenata zdravstvene politike.

Centar, kao regionalno središte znanstvene izvrsnosti, obavlja svoju djelatnost u suradnji s istovjetnim i/ili srodnim ustanovama ili dijelovima ustanova u Hrvatskoj i svijetu uspostavljanjem suradnje s međunarodnim centrima i vodećim institucijama i asocijacijama te publikacijama koje se bave identičnim ili sličnim djelatnostima:

- procjenama zdravstvenih tehnologija,
- istraživanjem medicinske i zdravstvene prakse utemeljene na dokazima
- primjenom metodologije i alata podatkovne znanosti
- rezultati istraživanja koristit će se za promociju kvalitete, sigurnosti, učinkovitosti i djelotvornosti te ekonomskog vrednovanja u funkciji stvaranja ekonomski održivog, dostupnog i socijalno pravednog zdravstvenog sustava. Implementacija rezultata će se odvijati putem interdisciplinarnе sinteze u istraživanjima, promocije uporabom tradicionalnih i modernih alata komunikacije, normiranja i organizacije najbolji zdravstvenih praksi u sustavu zdravstva Republike Hrvatske te promocije najboljih praksi hrvatskog zdravstva u svijetu.

Centar obavlja sljedeće djelatnosti:

a. ustrojavanje i izvođenje multidisciplinarnog znanstvenog istraživanja

u znanstvenom polju javnozdravstvenih i kliničkih medicinskih znanosti i srodnim znanstvenim poljima biomedicine i zdravstva, te socio-bihevioralna, epidemiološka, statistička, ekonomska i organizacijska stručna istraživanja i edukaciju, a posebno ona istraživanja koja se odnose na:

- zdravstvene strukture i tehnologije u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti i javnom zdravstvu
- istraživanje zdravstvenih procesa i postupaka na svim razinama zdravstvene zaštite te njihovom usporedbom s najvišim znanstvenim standardima medicinske znanosti
- uspostava baza podataka o funkcioniranju različitih segmenata zdravstvene zaštite i njihova uporaba za translaciju medicine utemeljene na dokazima u zdravstvenu praksu utemeljenu na dokazima
- prepoznavanje, istraživanje, evaluacija, prezentacija i promocija najboljih zdravstvenih praksi na razini pojedinca, unutar pojedine radne skupine, organizacijskih jedinica, institucija ili procesa upravljanja koji doprinose stvaranju učinkovitog i djelotvornog dakle kvalitetnog zdravstvenog sustava
- obučavanje, razvoj i obrazovanje stručnjaka – voditelja, upravljača poslodavaca u zdravstvu – raznih profila primjenom metoda slučaja/primjera najboljih praksi i rješavanja problema usmjereno na normiranje i širenje standarda najboljih praksi u čitavom sustavu zdravstva
- radi na razvoju *policy* dokumenata i njihove implementacije u praksi
- objavljivanje stručnih i znanstvenih studija najboljih praksi u časopisima i monografijama te njihova prezentacija u Hrvatskoj i

međunarodnoj stručnoj javnosti, na seminarima, konferencijama, specijaliziranim internetskim stranicama

- obradu podataka primjenom modernih bioinformatičkih metoda analize i evaluaciju mjernih instrumenata (upitnika)

b. izvođenje integrirane preddiplomske i diplomske nastave, preddiplomske, diplomske i poslijediplomske nastave uz suglasnost Katedre za obiteljsku medicinu, Katedre za obiteljsku medicinu, Katedre za Medicinsku sociologiju i ekonomiku zdravstva, Katedre za medicinsku statistiku, epidemiologiju i medicinsku informatiku, Katedre za socijalnu medicinu i organizaciju zdravstvene zaštite i Katedre za zdravstvenu ekologiju, medicine rada i sporta

c. multidisciplinarna znanstvena istraživanja

d. organizira, izvodi i promiče specifične obrazovne djelatnosti, interfakultetsku i međusveučilišnu nastavu iz znanstvenog područja Biomedicine i zdravstva: znanstvenog polja temeljnih medicinskih znanosti, kliničkih medicinskih znanosti i javno zdravstvo i zdravstvena zaštita

e. organizira kongrese, radionice i seminare s ciljem razmjene znanja i iskustava te prenošenja novih smjernica i međunarodnih standarda

f. sklapa ugovore sa vodećim ustanovama i društvima koje djeluju u području organizacije i provedbe zdravstvenih usluga, istraživanja i proizvodnje zdravstvenih tehnologija

g. okuplja vrhunske stručnjake iz znanstvenog i stručnog područja koja čine temelje suvremene podatkovne znanosti u zdravstvu primijenjene matematike, biostatistike, ekonomike i organizacije zdravstva, farmakoekonomike, farmakoepidemiologije, epidemiologije, zdravstvene ekologije, medicinske statistike i informatike.